

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie z zażalenia Związku Zawodowego [...] na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Śródmieście w S. z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], o odmowie wszczęcia dochodzenia po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 września 2023 r. wniosku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gryfinie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 13 marca 2023 r. przewodniczący Związku Zawodowego [...] zawiadomił właściwego prokuratora o możliwości popełnienia przez określone osoby opisanych w piśmie przestępstw.

Prokurator Prokuratury Rejonowej Szczecin-Śródmieście w Szczecinie postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], na podstawie art. 305 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 325a § 2 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie:

I. mającego miejsce w dniu 9 marca 2022 r. w S. przetworzenia danych osobowych, w sposób sprzeczny z ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz.1781), przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, tj. o czyn z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, wobec braku znamion czynu zabronionego;

II. mającego miejsce od dnia 9 marca 2022 r. do dnia 13 marca 2023 r. w Szczecinie dyskryminowania pracowników – członków Związku Zawodowego z powodu przynależności do związku zawodowego i wykonywania funkcji związkowej, tj. o czyn z art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, wobec braku znamion czynu zabronionego.

Wymieniony Związek Zawodowy, działając przez swojego przewodniczącego, wniósł na to postanowienie zażalenie, które prokurator przyjął i przekazał do rozpoznania właściwemu miejscowo Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie, z wnioskiem o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2023 r., sygn. akt IV Kp 342/23, Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie na podstawie art. 37 k.p.k. wystąpił do Sądu Najwyższego o „rozważenie zasadności przekazania sprawy zażalenia Związku Zawodowego na postanowienie Prokuratora z dnia 26 kwietnia 2023 r. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu”. W uzasadnieniu wskazał, że zaskarżonym postanowieniem prokurator odmówił wszczęcia śledztwa (powinno być: dochodzenia) m.in. w sprawie przetworzenia danych osobowych w sposób sprzeczny z ustawą przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie. Wskazał również, że w celu rozpoznania zażalenia będzie konieczne zweryfikowanie prawidłowości funkcjonowania właśnie tego Sądu, w tym wykonywania obowiązków przez pracowników jednego z wydziałów oraz Biura Obsługi Interesanta, nadto dokonanie oceny prawdziwości notatki urzędowej sporządzonej przez przewodniczącego IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, który prywatnie jest znajomym sędziów zatrudnionych w tymże Sądzie. Te okoliczności mogą tak u skarżącego, jak i u postronnego obserwatora postępowania budzić mylne, jednak realne przekonanie, iż sprawa nie zostanie rozpoznana w sposób obiektywny. W konsekwencji wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za

przekazaniem przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wystąpienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie (powinno wprost postulować przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, a nie „rozważenie zasadności” takiego postąpienia) zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie wskazywano na wyjątkowy charakter przepisu art. 37 k.p.k., jako dopuszczającego możliwość odstąpienia od fundamentalnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Akcentowano również, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie tego przepisu może nastąpić m.in. wtedy, gdy wystąpią okoliczności, które u stron i szerzej, w odbiorze społecznym, mogą wzbudzić choćby mylne, ale mające cechę racjonalności przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, co nie służyłoby dobru wymiaru sprawiedliwości.

Wypada zgodzić się z Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, że w niniejszej sprawie takie okoliczności rzeczywiście zachodzą. Jest bowiem faktem, że zaskarżone postanowienie prokuratora dotyczy m.in. funkcjonowania tego Sądu, zatem prawidłowości postępowania zatrudnionych w nim osób, które wykonywały określone czynności. W takim razie jest wysoce prawdopodobne, że wspomniany Sąd będzie postrzegany przez zainteresowane osoby w sposób zbliżony do „sędziego we własnej sprawie”, a więc jako nieskłonny do rzetelnego rozpoznania zażalenia, co w oczywisty sposób osłabiałoby zaufanie do instytucji wymiaru sprawiedliwości. Przemawia to za przyjęciem, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy przekazał przedmiotową sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gryfinie

[K.K.]

[ms]

